

ხალგაზრდა ვეროელი

11

ივლისი
საუბრატი
1991

№80

(11713)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

1921 წელს

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფასი 10 კპბ.

მიმართვა აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს დეკლარაციისადმი

გაბრიელა დეკლარაცია

მოგმართავთ თქვენ ამ ისტორიულ მომენტში, როცა საქართველოს ბრძოლა დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის აღდგენისათვის გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა. მხოლოდ მთელი ძალების კონსოლიდაციის პირობებში, ეთნიკური და ეროვნული კუთვნილების მიუხედავად, არის შესაძლებელი ეფექტიანი ბრძოლა ნამდვილად აყვავებული და დღევანდელი საზოგადოების შექმნისათვის, რომელშიც ყველა ადამიანი იცნობს ღირსეულად, ცივილიზაციისა და დემოკრატიის მაღალი მოთხოვნების შესაბამისად.

აფხაზი ხალხი მუდამ ქართველი ერის გვერდით იდგა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის, უცხოელ დამპყრობთა მრავალრიცხოვანი ურდოების წინააღმდეგ საქართველოს მრავალსაუკუნოვანი ბრძოლის მანძილზე. ასევე ქართველ ერს არასოდეს არ მიუტოვებია გაერაგებისას აფხაზი ხალხი, მაშინაც კი, როცა თვითონ გმინავდა თვითმპყრობელობის უღელქვეშ. ჩვენს ხალხებს მეგობრობა არ ჩაუწყვარებია ექვსა და ვერაგობას, რომლებიც, სამწუხაროდ, წესად იქცა 1917 წლის და ამიერკავკასიაში ბოლშევიკური იდეოლოგიისა და ტოტალიტარული პოლიტიკური რეჟიმის გავრცელების შემდეგ.

ღირსეულად იმ პირობებში, რომლებიც გამოიარეს როგორც აფხაზებში, ისე ქართველებში 70 წლის მანძილზე. და დღეს კვლავ დამატებულია აფხაზეთში, გამეფებულია ურთიერთნდობლობა და ექვსი აფხაზ და ქართველ მოსახლეობას შორის, თუმცა ამავდროულად უფრო მეტი ინტენსიურობით ხდება ჭორწინებანი, მტკიცებდა აფხაზთა და ქართველთა სისხლით ნათესაობა. ვერაგინ ვერ მოსპობს ორი, ისტორიულად ერთმანეთის გვერდით მცხოვრები მონათესავე ხალხების ამ შეუკავებელ და ისტორიულად განპირობებულ ლტოლვას.

მთელი იმ სიძნელეების მიუხედავად, რომლებიც წილდა ხვდა აფხაზ ხალხს მმართველობის მბრძანებელურ-ადმინისტრაციული სისტემის ბატონობის პერიოდში,

ამ ბოლო წლების მანძილზე უმაღლესი აყვავებას მიაღწია აფხაზეთი ეროვნულ-კულტურულმა თავისთავადობამ.

ჩვენ გავებით ვეკიდებით აფხაზი ხალხის მისწრაფებას, გააფართოვოს სახელმწიფო ავტონომია, რომელიც ხანგრძლივი წლების მანძილზე სრულყოფილი არ იყო; ისევე, როგორც სსრ კავშირში კონსტიტუტური რეჟიმის ბატონობის წლების მანძილზე შექმნილი ყველა პოლიტიკური ინსტიტუტი.

საქართველოს რესპუბლიკაში ახალ საზოგადოებას რომ ვამეზობთ, არ შეიძლება არ გავითვალისწინოთ აფხაზეთის სტატუსის განვითარების ტენდენციები, რასაც გააკეთებს კიდევ სპეციალური კომისია, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკისა და აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოების წარმომადგენლები საგან შედგება.

ჩვენ არაერთგზის განვიცხადებთ იმის შესახებ, რომ ლაპარაკი კი არ შეიძლება ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შეზღუდვაზე, რაც დამკვიდრებულია კიდევ საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუტაში. რაც შეეხება აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკის კომპეტენციის გაფართოებას, თანამედროვე მოთხოვნათა სულისკვეთების შესაბამისად, სწორედ ეს უნდა გახდეს მოლაპარაკების საგანი. ცალმხრივი მოქმედება როგორც ერთი, ისე მეორე მხრიდან შეუწყინარებელია და მას შეიძლება მოჰყვეს განუკერძოებელი შედეგები, რომლის მწარე გამოცდილებას, სამწუხაროდ, დღესაც ვგრძნობთ.

გარკვეული ძალები ცენტრში უკვე დიდი ხანია ცდილობენ შეარყიონ საქართველოს ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის შიგნით, კერძოდ, დაუპირისპირონ აფხაზი ხალხი ქართველ ხალხს, ამოგლიჯონ აფხაზეთი საქართველოს ცოცხალი სხეულიდან. ყოველი ამგვარი ცდა განწირულია ჩასაფრებად, რამეთუ ცემენტი, რომელიც აღუდგამს აფხაზეთს მთელ საქართველოსთან, იმდენად მტკიცეა, რომ მას ვერავითარი გარეშე თუ შინაგანი ძალა ვერ დაანგრევს.

თუ პოლიტიკური ავტონომიის წლებშიც კი აფხაზეთი ხალხმა შეძლო მიეღწია ეროვნულ-კულტურული და პოლიტიკური მწვერვალებისათვის, რომლებიც ვერ შეედრება ვერც ერთ ავტონომიურ, ბევრად უფრო დიდ რესპუბლიკასაც კი, თავისუფალ საქართველოში მისი მომავალი შეიძლება მხოლოდ უფრო გარანტირებული და წარმატებული იყოს.

მხოლოდ აფხაზი და ქართველი ხალხების, აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკაში მცხოვრები სხვა ხალხების წარმომადგენელთა თანამეგობრობა და ურთიერთგაგება აფხაზეთის ტერიტორიაზე სამართლიან საზოგადოების შექმნის გასაღებია.

პოლიტიკური რეალობაში ამავდროულად გვყავრება უწინარეს ყოვლისა აფხაზეთისა და ქართველების — ამ ტერიტორიაზე ორი ისტორიულად მცხოვრები ხალხების მჭიდრო თანამშრომლობის აუცილებლობას, რაც არ გამოირიცხავს აფხაზი ხალხის გარკვეული უფლებების ცნობას პოლიტიკური ინსტიტუტების შექმნისა და ავტონომიური რესპუბლიკის ჩაბეჭდვით სტრუქტურათა სრულყოფის დროს.

ქართველ ერს, აფხაზეთში მცხოვრებ ქართველებს ესმით აფხაზი ხალხის მისწრაფებანი, მაგრამ არ დაუშვებენ საქართველოსაგან აფხაზეთის გამოყოფის რეალიზაციას, რაც საქართველოს რესპუბლიკისა და თვით აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკის კონსტიტუტების უხეში დარღვევის ცდაა, რომლებიც მკაცრ იურიდიულ ბარიერებს აყენებს ამგვარი მოქმედების წინაშე, რომელსაც შეიძლება უარესად ჰქონდეს შედეგები მოჰყვეს.

მხოლოდ მაშინ, თუ გამოვიჩენთ საღ გონებას, ჭეშონად შევფასებთ პოლიტიკურ და სამართლებრივ რეალიტებს, გამოვიჩენთ ურთიერთნდობასა და ნამდვილი თანამშრომლობის სურვილს როგორც აფხაზეთში, ისე მთელ საქართველოში მცხოვრები ყველა ხალხის კეთილდღეობისათვის, გადავჭრით საიქნეს საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში აფხაზეთის სტატუსის შესახებ, რომლის ტერიტორიული მთლიანობა გარანტირებულია საერთაშორისო სამართლით.

აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიას ვუსურვებ წარმატებას პოლიტიკური ძალაუფლების ახალ სტრუქტურათა შექმნის გზაზე, რომლებიც ორგანულად შეერწყმება საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პოლიტიკურ სისტემას.

ღმრთა პატივით

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზვიად გამსახურდია.

თბილისი. 1991 წლის 8 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

ზ. ა. ჩარაქიანის მუხრან „დროშის“ რედაქტორად დანიშვნის შესახებ

დანიშნულ განხუდ ავდიის ძე ჩარაქიანი ქურნალ „დროშის“ რედაქტორად.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
თბილისი. 1991 წლის 8 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

რესპუბლიკის უზენაესი სასწავლებლების რედაქტორთა თანამდებობების დაკავების წესის შეცვლის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება.

1. გაუქმდეს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სსრკ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს 1987 წლის 12 ივნისის № 418 ბრძანების მოქმედება, რომელიც ითვალისწინებს რედაქტორთა თანამდებობების დაკავებას (არჩენების გზით).

2. დაწესდეს, რომ ამიერიდან საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების რედაქტორებს ნიშნავს და ათავისუფლებს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ავტონომიური რესპუბლიკებში — ადგილობრივი მთავრობის წარდგინებით.

3. დადგენილება ძალაშია გამომკვეთებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
თბილისი. 1991 წლის 8 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

იმრუსალიში, 1991 წლის 18 ივნისი

ძვირფასო პრეზიდენტო გამსახურდია!

ნება მიბოძეთ მოგილოცოთ თქვენი ზეიმოვანი არჩევა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის პოსტზე. მაღლობას მოგასვენებთ იმ გულთბილი წერილისათვის, რომელიც თქვენ ასეთი დიდი პოზიციის დასაღწივად ჩვენს ხალხებს შორის საუკუნეთა მანძილზე არსებულ მეგობრულ ურთიერთობას. დარწმუნებული ვარ, რომ ის 50 ათასი ებრაელი, რომელიც ისრაელში საქართველოდან ჩამოვიდა, თქვენი ქვეყნის ქვეშაირ ელჩებად მოგვევლინებიან. ვიმედოვნებ, რომ მათი მეშვეობით და ასევე ჩვენს შორის დამყარებული ახალი კონტაქტების, წყალობით შესაძლებელი გახდება ჩვენს ქვეყნებს შორის ეკონომიკური, სავაჭრო და კულტურული კავშირების გაფართოება.

ვისურვებთ თქვენ და საქართველოს მთელ ხალხს წინსვლასა და წარმატებებს.

პატივისცემით
იოსებ ზამირი

გაიმართება დამფუძნებელი კონფერენცია

1991 წლის 17 ივლისს, საღამოს 7 საათზე საქართველოს მწვერალთა კავშირის კლუბში გაიმართება საქართველო-ფინეთის საზოგადოების დამფუძნებელი საზოგადოების კონფერენცია.

საინფორმაციო ჯგუფი
(საინფორმაციო)

გეოლოგიის სოლფასი დანაშაული

ანუ

ბუნება არაფერს გვაკატყავს

საქართველოში საგანგაშო მდგომარეობაა. ჩვენს თვალწინ, ჩვენივე წყალობით, ჩვენი მარჯვნივ ტყე გავჩნებ-გავკაფეთ, პაერი მოვწამლეთ, ზღვა ზღვად აღარ ვარგა, ტბას ელფერი დავეყარეთ. მდინარეები ნაგავსაყარად ვაქციეთ, მიწას გული ამოვაცალეთ. ყველაფერი, ჩვენი სასარგებლოდ, ორი დღის სიამოვნებისათვის მოვიხმარეთ და წინდაუხედაობითა და დაუდევრობით ბუნება სიკვდილის კარამდე მივიყვანეთ.

ჩვენ რამდენიმე შეკითხვით მივმართეთ საქართველოს საარსებო საფუძვლის ბუნების დაცვის პროკურორს **ზაზა იმედაშვილს**.

— ბატონო ზაზა, რამდენი ხანია თქვენი პროკურატურა ფუნქციონირებს და კონკრეტულად რა გაკეთდა საქართველოში ეკოლოგიური პრობლემების გადასაჭრელად?
მოგვხსენებთ, თუ რა კატასტროფული მდგომარეობაა შექმნილი ეკოლოგიის თვალსაზრისით. სწორედ ამან განაპირობა რომ შექმნილიყო აღნიშნული პროკურატურა საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურის ფარგლებში. მცირე დროის (პროკურატურა რთველით ბევრ რაიონში შევიმუშეთ) მიწის, წყლის, წილის, ტყის, ატმოსფერული ჰაერის შესახებ არსებული მოქმედ კანონმდებლობათა შესრულების მდგომარეობა. სათანადო სპეციალისტების მონაწილეობით შემოწმდა მდინარე მტკვარზე და მის შესართავზე ინერტული სამშენებლო მასალების მოპოვების კანონიერება. შემოწმდა მოიცავს დუშეთის, გორის, კასპის, ხაშურის, ქარელის რაიონების და ამ რაიონებში დისლოცირებული 20 სამშენებლო ორგანიზაცია. გამოვლინდა სერიოზული დარღვევები.

ფაქტი: უკანონოდ ეწევიან ინერტული მასალების მოპოვებას სამშენებლო ორგანიზაციები მდინარე არაგვის კალაპოტისა და სოფელ ბოდბისთან (დუშეთის რაიონი) ქვიშით დატვირთული მანქანებით გაივლიან მდინარის დინამიურ ნაწილზე. მანქანებიდან გაჟონილი ნავთობპროდუქტები ჩაედინება არაგვში, რომელიც თბილისის წყალმომარაგების არტერიაა.

ქალაქის ატმოსფერული ჰაერის დამინდურების 80%-ზე მეტი ავტოტრანსპორტზე მოდის. შევამოწმეთ ბენზინის საწვავით მომუშავე ავტო-სატრანსპორტო საშარბოები. შემოწმების მასალებიდან გამომდინარე უმრავლესობა ექვემდებარება საქონლის მიწვევას, მაგრამ სა-ქართველოში შექმნილი მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური სიტუაცია გაითვალისწინეთ. დარღვევებზე პასუხისმგებელ თანამდებობის პირთა დაჯარიმების აქტები გადაეცა რაიონების ადმინისტრაციულ კომისიებს. საშარბოს ზღმძღვანელებს მიეცათ ოფიციალური გა-რთილება კანონის დარღვევის დაუშვებლობის შესახებ. წარდგინდა გეგმაზავა თბილისის ავტოტრანსპორტის გაერთიანების დირექტორს.

სხვა შემოწმებისას:
ფაქტი: თბილისში, ტუბდისპანსერიისა და ინფექციური საავადმყოფოს გაშენებული ნაგებობები სრული დატვირთვით არ მუშაობს. გარკვეული ნაწილი საერთოდ მწყობრიდანაა გამოსული. ათასგვარი მომწვე-ლევი ნივთიერება საკანალიზაციო ქსელით ჩაედინება მდინარე ვერესა და მტკვარში. ამის თაობაზე ვაცნო-ბეთ საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოც-უზრუნველყოფის სამინისტროს, აღკვეთქვეს სასწრა-ფო რეაგირება.

ახლანახან მოწვეულ სპეციალისტებთან ერთად ბორ-ჯომის, ბაქურიანის, ახალციხის, ადიგენის, ახმეტის, თელავის, ყვარლის, მცხეთის, სიღნაღის, დედოფ-ლისწყაროს, გურჯაანისა და ლაგოდეხის სატყეო მე-ურნეობებში შევამოწმეთ ტყის დაცვის შესახებ არ-სებული კანონმდებლობის შესრულების მდგომარეო-ბა. აღნიშნულ მეურნეობებში უხეშად ირღვევა სა-ქართველოს რესპუბლიკის ტყის კოდექსის გარკვეული მუხლები — მოთხოვნები.

— პროკურატურა რა მეთოდით ამოწმებს ობიექ-ტებს და საჭირო შემთხვევაში ვის ანალიზებსა და და-სკვნებს ეყრდნობა?

— ჩვენი პროკურატურა სპეციალურია. შემოწმე-ბებს ვაწარმოებთ სხვადასხვა სამსახურებიდან მოწვე-ულ სპეციალისტებთან ერთად, რომელთა დასკვნების მიხედვითაც ჩვენ ვატარებთ შესაბამის საპროკურორო რეაგირებას. კერძოდ: კანონის შესაბამისად შეგვაქვს წარდგინებები პრეფექტურებსა და სხვა ზემდგომ ორ-განობებში. უკანონო გადაწყვეტილებებზე შეგვაქვს პროტესტები, ვდრავთ შესაბამის სარჩელებს, ვაფთო-ხილებთ თანამდებობის პირებს კანონის დარღვევის და-უშვებლობის შესახებ. ინფორმაციას ვუგზავნით საქა-რთველოს რესპუბლიკის პროკურატურას მწვავე სა-თხოვნის სამთავრობო დონეზე გადასაწყვეტად და რა თქმა უნდა, ზოგიერთ შემთხვევაში, აღიძვრება სისხ-ლის სამართლის საქმე და დამნაშავე პირი მიეცემა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა.

რესპუბლიკის კანონმდებლობა ბუნების დაცვის და-რგში, ევრთმოდებული ეკოლოგიური სამართალი, ამჟამად მოქმედებს და მომავალში შემუშავებული ნო-რმებით ეროვნული ამოცანების განხორციელების უმ-ნიშვნელოვანეს იარაღს წარმოადგენს, ხოლო ბუნების დაცვის პროკურატურა მოქმედი კანონმდებლობის შე-სრულებაზე ზედამხედველობის მეტად აუცილებელ ორგანოდ უნდა ჩათვალოს.

არსებული კანონმდებლობით მიწების უწყაიროთ გამოყენებისათვის, წილის დაცვის მოთხოვნათა, წყა-ლსარგებლობის წესების, ატმოსფეროში გამონაჟვე-ვების საწმენდი მოწყობილობების ექსპლუატაციის წესების დარღვევის, ტყის სასარგებლო ფაუნის განა-დგურების, ზეგნისა და ბუნებრივი უკანონო გაჩე-ხვა-დაზიანებისათვის და მრავალ სხვა სერიოზულ და-რღვევათა გამო თანამდებობის პირები და მოქალაქე-ები ექვემდებარებიან ადმინისტრაციულ და მოქალაქე-ების მიერ დადგენილ პარალელურად მოგვეჩე-ნებათ ყოველივე, თუ შეგახსენებთ, რომ თბილისის პრეფექტურის განკარგულებაში 100-მანეთიანი ჯარიმა

დაწესდა იმ მძღოლებზეც, რომლებიც აკრძალვის ზო-ნაში ავტომანქანას გააჩერებენ.

ბუნების დაცვის დარგში სამართალდარღვევათა ძი-რითადაი ნაწილი მიეკუთვნება ადმინისტრაციული სა-მართლის სფეროს, გარდა იმ განსაკუთრებით მძიმე დარღვევებისა, რომლებიც სისხლის სამართლის და-ნაშაუად ითვლება. ეს კანონმდებლობა შემდგომ სასწრაფო სრულყოფას საჭიროებს. საერთოდ ვფიქ-რობ, აუცილებელია შემუშავდეს კანონი ბუნების და-ცვის შესახებ.

ჩვენი მიზანი არ არის პიროვნების სისხლის სამარ-თლის პასუხისმგებლობა მიეცემა, იქნებ დიდი ფულადი გა-დასახადივც ვერაფერი კვალი დავაჩინოთ წამხდარ საქმეს, თუ არ ამაღლდა თვითმკალი მოქალაქის შე-გნება, პასუხისმგებლობა ერისა და მომავალი თაობის წინაშე. უნდა ვირწმუნოთ, რომ დღეს ბუნებაზე მიყე-ნებული ზიანი ხვალ ზეგავბად, წყალდიდობებზე, მეწ-ყრებად დაგვიბრუნდება, უნდა ვირწმუნოთ ბუნება არაფერს გვაკატყავს.

არ უნდა დავუშვათ არც ერთი ქარხნის, ფაბრიკის თუ საწარმოს მშენებლობა გაშენებული ნაგებობების გა-რეშე. ხოლო სადაც უკვე დამონტაჟებულია გაშენილი ნაგებობანი და არ გუშეკიონირებს, უნდა ვაიძულოთ თითოეული ხელმძღვანელი, ყოველი ღონე იხმაროს, უპირველესად, ამ მხრივ უზრუნველყოს წარმოების გაბართული მუშაობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში უნდა დაეკისროთ მათი პასუხისმგებლობის საკითხი კანონის მეოლი სიძაქრით.

— ბატონო ზაზა, ადამიანთა დაუდევრობის შედე-გები უკვე სახეზეა. შავი ზღვა ისე დაგვიბინძურებია, რომ დამსვენებლებს სეზონის დაწყების წინ სავალალო შედეგებს აუწყებენ — წყალი ბაქტერიოლოგიურად მოწმულია და დასვენება არარეკომენდირებულია...

— რაც შეეხება შავი ზღვის პრობლემას, პასუხის-მგებლობას თავიდან არ ვიხსნი, მაგრამ მინდა გაუ-წყოთ, საქართველოს ტერიტორიაზე დღემდე ფუნქცი-ონირებს აზოვისა და შავი ზღვის ბუნების დაცვის პროკურატურასთან არსებული ბათუმისა და სოხუმის ბუნების დაცვის პროკურატურები, რომლებიც საქა-რთველოს პროკურატურას არ ექვემდებარებიან და ად-გილსამყოფელი ქალაქ სიმფეროპოლში აქვთ. უკვე დაწყებულია საერთო საკაშვირო პროკურატურის წინაშე ბათუმისა და სოხუმის ბუნების დაცვის პრო-კურატურების საქართველოს რესპუბლიკის პროკურა-ტურაზე დასაქვემდებარება.

— ბატონო ზაზა, როგორ აბრუნებთ მომავალში თქვე-ნი საქმიანობის წარმართვას?

— ჩვენი საქმიანობა წარმოუდგენელია ეკოლოგი-ისა და ბუნებათსარგებლობის, სოფლის, ტყის მეურ-ნეობისა და კვების მრეწველობის, ტრანსპორტის, სო-ციალური უზრუნველყოფისა და ჯანმრთელობის და-ცვის სამინისტროებთან, გარემოს დაცვის კომიტე-თან, საქართველოს მშენებლობისა და ჩვენს სასიქადუ-ლო მეცნიერებთან ურთიერთ კავშირის გარეშე.

აუცილებელია თითოეული მოქალაქე ამოგვიდგეს მხარში, და ყველა ის ვისაც კი ხელუწივება ამ გლო-ბალური პრობლემის გადაჭრა.

ის-ის იყო საუბრის დამთავრება ვაპირებდით, რომ პროკურორის თანამდებზე პატა მხეიძე რუსთაიდან დაბრუნდა, ქალაქის ეკოლოგიური მდგომარეობის შესახებ შემოწმების შედეგად სრული ინფორმაცია წარმოადგინა. დაგვერწმუნეთ შედეგები სავალალო და საგანგაშოა.

რუსთაიის საქართველოში ალბათ ყველაზე ახალგა-ზრდა ქალაქია. სულ ახლო წარსულში, როცა დედაქა-ლაში ვინმე მაღალი სტუმარი გვეწვდოდა, მოსახლე-მელო საექსკურსიო ადგილთა გეგმაში, უსათუოდ რუ-სთაისაც ჩვენსადონდ. მერე, როგორც კი პორტოტ-ზე შეგვეამლიანი მიღები გამოჩნდებოდა, ვამაყობდით ჩვენი მძღვარი ინდუსტრიის პირმშოთი. ის კი არა, რაც მეტი კვამლი, ბოლი და მჭარტლი ავარდებოდა, ჩვენც მეტად გამაყვების და ტაშის კერის საშუალება გვეძლეოდა. ახლა ვნახეთ, როგორ შემოგვიტრიალდა ეს დაუფიქრებელი, ხელოვნურად შექმნილი ამაღლე-ბული განწყობილება.

რუსთაიის საწარმოო გაერთიანება „აზოტი“ მეტა-ლურგიული ქარხანა, გაერთიანება „ქიმიკოკ“, ცემენ-ტის ქარხანა, ავტოტექნიკის სადგურები და სხვა ორგანიზაციები ქალაქს ეკოლოგიურ საფრთხეს უქმნის. ყოველდღე სააპირო აუზში ტონობით მავნე ნივთიერებები გაიფრქვევა, რომელთა უმრავლესობა ადამიანებზე უარყოფითი ზემოქმედების მიხედვით ტო-ქსიკურობის 1 კლასის განკუთვნილია.

მდგომარეობას ართულებს ისიც, რომ დღემდე არ არის დაწესებული ატმოსფეროში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევისათვის გადსახადის ნორმი, არადა, ჯერ კიდევ 1 წლის წინათ, რესპუბლიკის მთავრობაში შე-ტანილი პროექტის თანახმად უნდა დაწესებულიყო ზღვრულად დასაშვებ ნორმით გამოფრქვეულ ერთ ტონა ნივთიერებაზე გადსახადი 71 მანეთის ოდენო-ბით, ხოლო ნორმის ზეით — 1 ტონაზე 305 მანეთი, რაც ეკოლოგიურად მავნე საწარმოების ბუფერტზე უარყოფითი ზეგავლენით საერთო მდგომარეობას წაადგებოდა. ასე რომ, დღემდე არ არსებობს პასუ-ხისმგებლობა პაერში საწარმოთა მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებებზე.

გარდაუვალია, კანონი ბუნებაზე მიყენებული ზარა-ლისათვის უნდა დაეკისრებინ — ასე ფიქრობენ სპე-ციალისტებიც. უნდა გაიზარდოს ადმინისტრაციული სახელეები, მაგრამ ალბათ უმთავრესი მაინც ისაა, რომ თითოეული ადამიანადი დაიდგეს ერთი, ის რაც ჩვენი, ჩვენი შვილების, თაობების სიცოცხლეს, ჯანმრთელო-ბას განაპირობებს, ის რითაც უნდა ვისუნთქოთ, ვიარ-სებოთ, განსაკუთრებულად უნდა გაუფრთხილოდ, მა-გრამ სავალალოდ უკვე მართა გაფრთხილება კი არა; გადაჩენაზეა საუბარი, ბუნებაზე მიყენებული ჰრი-ლობებით ხომ თითქმის მკვლელობის ტოლფას და-ნაშაულს ჩადიდებთ...

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ფრაქციის „დემოკრატიული ცენტრის“

განცხადება

დღეს, 11 ივლისს, საღამოს 18 საათზე გაიმართება „დემოკრატიუ-ლი ცენტრის“ მორიგი სხდომა.

„დემოკრატიული ცენტრის“ სამდივნო.

საქართველოს ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის განცხადება

1991 წლის 14 ივლისს მოწვეულია საქართველოს ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის საგანგებო ყრილობა (კინოს სახლი. ლეონიძის ქ. № 2).
პარტიის წევრთა საყურადღებოდ! დელეგატთა რეგისტრაცია დაიწყება 9 საათიდან.

საქართველოს ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის მთავარი კომიტეტი

პარტიები ერთიანდებიან

ამა წლის 3 ივლისს კონსტიტუციურ-დემოკრატიული პარტიის შტაბბინაში შესდგა კონსტიტუციურ-დემოკრატიული და გლეხთა პარტიების გაერთიანებული კონფერენცია. კონფერენციამ განიხი-ლეს საკითხი ამ ორი პარტიის შერწყმის შესახებ.

გადაწყდა, რომ გაერთიანებულ ორგანიზაციას ეწოდოს კონსტი-ტუციურ დემოკრატიული პარტია, ხოლო მისი წევრები იხელმძღ-ვანებდნენ კონსტიტუციურ დემოკრატიული პარტიის წესდებითა და პროგრამით.

პაატა პანანაძე, კდპ-ს საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი.

გრაგულაში თქვენი სიმოცხლე!

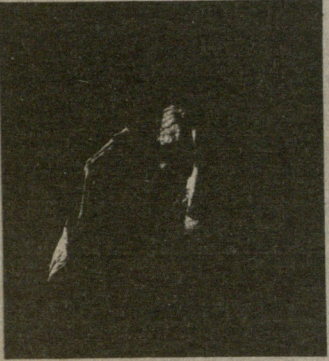
შვილებს, შვილიშვილებსაც...

გაზეთი „მამული“, რომელსაც რედაქტორმა, ბატონმა ტარიელ ჯანტურამ ადამგვინა ფეხი, მა-შინვე გამოირჩა სხვ, უამრავი-დან. არც იყო გასაკვირი. გაზეთის ნიჭიერი პიროვნება, ბრწყინვალე პოეტი უშვებდა და მაინც, ბოლო-მდე ერთგული ვერ დარჩა. ლექ-სებმა საყვედურებით აავსეს, თა-ვისთანა მოუწმეს სივ.

დღეს, 11 ივლისს პოეტის და-ბადების დღეა. და მე, საშინლად მეამაყება, რომ მისი სტუმარი ვი-ნები. მისი უერთგულისა და უმ-შვენიერესი მეუღლის, მეგობრის გამომცემარ ზაქარაძის ვიგემებ. შვილიშვილებში გაბრუნდა (ნეკო-ლესა გარდა, მას კიდევ სამი შვი-ლიშვილი ჰყავს, ნაბოლარა ოჯახის თავი ტარიელ ჯანტურაია) შუბლ-გახსნილ ბაბუა ტარიელს ვინოვავ. უმჯველად ვადღეობთ და მა-დლობას მოვუხდით იმ სტრიქონე-ბისათვის, ასე რომ გვიღამაზებენ წუთისთვის, კიდევ, იმ სიმათ-ლისათვის, მისი ლექსები ჰინჯარი-გით რომ სუსხავენ ზოგიერთებს.

ბავშვობის ხანის შესწენებზე, დე-დაზე, დარდასა და სამშობლოს სი-ყვარულზეც მადლობას მოვახსი-ნებ. იმასაც ვიტყვი, რომ ახალგა-ზრდებს სწორედ იმიტომ უყვარ-ხართ, თქვენს ლექსებს ჰაბუკურო სურნელი რომ ასდის. „ახალგაზ-რდა ივერიელისა“ და საერთოდ მეოლი საქართველოს სახელთ ბე-დნიერებასა და დიდხანს სიცოცხ-ლეს ვუსურვებ კიდევ პოეტს, რადგან სწორედ მისხარი რაინდე-ბი ეამაყება და ეიმედება მამულს და ის იმედი, ღმერთმა ნუ მოგვი-შალოს!

კათეპანა მელიქიძე

დავაპირ

ჩემს ცხოვრებაში პირველად
ვნახე: პირისფერად ცრემლები
რცხვენოდა; რცხვენოდა
მოკლული დასაკრძალავად
გაღებული მცირე, მაგრამ მაინც
„რადღაც ხარკების“ გაყოფა.
ნამუსიანად დადილობის საბაზისით,
მკვლელობის ბედზე უფრო წუხდა,
დაზრდობდა.
მამამ საკუთარი ქალიშვილი
მოკლა. ეს ამბავი კახის რაიონში,
სოფელ ალაიანში მცხოვრებ
ფეიქრიშვილების ოჯახში მოხდა.
და ახლა დაკრძალვას
მოხუცებულმა არ იცოდნენ,
როგორ მოქცეულიყვნენ —
მიესაძმებრებით დედისათვის
შვილის სიკვდილი თუ პირიქით
— მოწონებდა გამოცხადება
მომხდარის გამო.
უმრავლესობა ერთხანს ახერხებდა
და მეორესაც.
გაუგებლად საბაზისიდან
ის-ის ადამიანები უნებლად
შეწუხებდა. ნათესავებმა,
მეგობრებმა — ყველამ ერთ
ოთახში მოიყარა თავი.

305 რას ახსენებდა
დედა: ჩემი ქალიშვილი სიკვდილის ღირსი იყო. გუშინ ჩამო-
ვსვენეთ თბილისიდან და დღეს უკვე დავესაფლავეთ. ცხედარი
მინ საერთოდ არ უნდა წამოდებოდა, მაგრამ რა შექნა — მინც
შვილი იყო.
მამა: არ უნდა წამოგვედოთ მორგებიდან, მაგრამ იმდენ მკვდრებში
რომ ვნახე, მინც შეგებრა. ვიფიქრე, ის მინც მეცოდინებდა,
მკვდარი სად ეგდებოდა-მეთქი. შეცდა მამამეტი — უცებ მოკლა
და დასავენა. უნდა ეწამებინა.
დედა: ალბათ, იცით, ჩემმა დამ ამ ერთი წლის წინათ ქმარ-შვილი
უბატონოდ დაჰყარა და საკუთარ მხარეს გაჰყავდა ცოლად. რატომ?
ვერ გეტყვით. იმ მხარის — გოგია დავლიშვილის — ცოლს უთ-
ქვამს, მგონი, თითქმის მისმა ქმარმა ღვინოში გახსნილი რაღაც ძა-
ლით დააღვინა ჩემს დას. ვინ იცის, მართლაც, რა მოხდა?
ჩემი და თერთმეტი წლის წინათ გათხოვდა. ეგ მხარე ციხეში
ყოფილი მამინ. რამდენჯერმე ნასამართლევი. სამი პირი ცოლ-
შვილი ჰყავს, თუ არ ვცდები, გამოცდილი. ბოლო ცოლთან სამი
შვილი ჰყავდა.
ჰოდა, ამ ამბავზე დედამთილის საფიქრებელი რაღაც იყო ჩემი და.
თავის დროზე სწორედ იმან ისურვა საბოლოოდ, ქმარიც მშობლივი
ბიჭი იყო. ორი შვილი შეეძინათ. ძალიან ტყბილი ოჯახი ჰქონდათ.
მერე ის მხარე გამოვიდა ციხიდან და პირველად მამინ ნახა რა-
ღაც (ერთ ეზოში ცხოვრობდნენ ძმები). დიდხანს არ დასცალდა თა-
ვისუფლება — ქურდობისათვის ისევ ციხეში უკრეს თავი. ჰოდა,
მამინ უთქვამს, სანამ მეორედ დამიჯერდნენ, მანამ შემეყარა ეგ
გოგო.
მამა: შენ რეგებს ლაპარაკობ? მამის შეყვარება გაგიგია? ნამუ-
სიანი ქალი ამისათვის თავს ჩამოძირნობდა.
დედა: ერთი წლის გამოსულიც არ იყო ციხიდან, რომ ყიზლა-
რში — კოჩუბეში გაიძარცნენ. სანამ მამის გაჰყავდა, მანამ ნე-
ლიმ ქმარი გააფრთხილა — შენი ძმა თავსა მთხვარს და პასუხი
გაეცით. ქმარს უთქვამს, მაგას ვერ დაეჭვებ, ძმის გინდა გა-
დაქორთო.
მამა: ჩემი დის ქმარი ფურჩი აღმოჩნდა, ფურჩი. თავდაპირვე-
ლად — დაფიქრებელი იყო, — იძახდა. მაგრამ შინიდან ნამდვი-
დარ გაუდგა. ის კი არა, სამი თვის წინათ ახალი ცოლი შეი-
რთო კიდევ. ისე, იმის შრომებში კი ძალიან განიცადეს — მამა-
მის წინააღმდეგ.
დედა: ერთი თვის შემდეგ წერილი მოგვივიდა იმ ბიჭისაგან —
ნელიცის ბრალი არაფერია, მე მყავდა დამინებულთ. შემოიგ-
ნით, — გუთხვოდა. თუ ამას არ ვინაობდით, ჩემი ქმარის, შვილისა
და სიძის დაზოგვით იმუქრებოდა. გაბრაზებულმა დავხიეთ ის
წერილი.
დედა: ნელის ჩემზე ეუბნებოდა თურმე: შენ შინიდან გამოგადგეს,
სამაგიეროდ შენი და დაძარცვას თავისი ქმრით შენს კარბილა-
მოში. აწი მეც მინდა ჩავიდე და ვიძარცვო.
თბილისში ვარ გათხოვილი. ერთხელ ნელი ჩამოვიდა ჩემთან,
გამოჰპარა. ნაცემი იყო, ხელები დასერილი ჰქონდა. კუთხეში
დამაყენეს და დახას მესვრის ბოლომდე. — მიიჭრა. შეგვირდით,
მეჩვენებოდა. ეუბნებოდა, მამა და ძმა ამხე არ დამიხსნებოდნენ-მე-
თქი. ჩემმა ძმამ პირველად რომ გაიგო მამათი ამბავი, თავის ჩა-
მოსწრაფა დაიწყო. მამამეტი მიუხერხებოდა ჩამოსწრაფა. ლაპარაკობა.
— უთხრა.
დედა: აბა, როგორ შეგვირდებოდა? ზალბი ზედ მოგვადგურ-
ებოდა. მთელი სოფელი დაემდო ორივეს მოსაყვად. მე და
ზალბი (ჩემს ქმარსა ჰქვია) თბილისში ვმუშაობდით, პლენიფიკა-
ციის სადგომო იქა. ჰოდა, ამ ათიწლიან დღის წინათ ისინი კო-
ჩუბეში თბილისში ჩამოსულყვნენ. ზალბი სპეციალურად სუ-
ლაც არ დაეძგნა იმით, თავიდანვე შეუთვალა ორივეს, მომშორ-
დით, დამეკარგნით. მაგრამ ის ბიჭი აღარ ანებებდა თავსა, შე-
მირდებოდა, უთვოდა. რამდენჯერმე სამსახურშიც დაურეკა. განგებ
ოლიხანებდა კაცსა.
მამა: ერთი კვირის წინათ საავადმყოფოში მისულა ეგ
გოგია, ზალბისთან — გამოდი, შენთან სალაპარაკო მაქვსო, გად-
არეულა კაცი. დანა გამოუტანია საომარადიდან და დაუჭირა. მერე
დაჭირის გამოჰყიდებოდა მოსაყვად. სოფელში ხმა გაჟარდა მო-
კლეს გოგია (სინამდვილეში გადარჩა). ლამისხანაში ღვინო გა-
მოუტანათ პირდაპირ ბიჭებს და ზალბის სადღეგრძელო დაუღვნიათ.
იმისიანებში კიდევ — ჩვენსა რომ ჰკლავდა, ვერ თავისი მოუკლაო.
დედა: ამ ამბავზე ზალბის ჩვენი სოფლის კაცები ხშირად
ეპატრონებოდნენ ხოლმე ოჯახში, მარჯვენას უქმდნენ. სულ ერთია,
შვილი, ჩემ ქმარს რომ არ დაეჭრა, სხვა მაინც არ დაინდობდა.
მამა: დაჭირის საავადმყოფოში ჩემი და უფლიდა. არ ვიცი, რო-
გორ მოაგერხა მამამ ნელის ნახვა — ჩემთან გამოვიყვანა, გლდანში,
ლამის პირველი საათი იქნებოდა. ეზოში გასუბრდით (ნელი შე-
მოთ არ ამოვიდა, ჩემი ოჯახის წევრების რცხვენოდა). მამას შე-
რიგება უნდოდა მასთან, ეხვეწებოდა, მე დამეჭრე, იმის თავი და-
ანებო. ჩემი ქმარი სამსახურისა და ბინის შოვნას შეჰპირდა ნე-
ლის. იმან ყველაფერზე უარი გვითხრა. რატომ? არ ვიცი. ალბათ,
ასეთი იყო ბუნდობი. მამას უეზნებოდა — ჩემი ქმარის დაჭრას
არასოდეს გააძვირებო. აი, გამოვა საავადმყოფოდან და დაგზოცავთ
შველსო. ვიწოდე, წასულიყო, მამასთვის მოთმინებდა არ დაეკარ-
გებინა, მაგრამ არ დამეჭრა — ძალიან გაანერვიულა კაცი.
ამასთან ლამის ოთხი საათი ვაძლდა. მამა ახლა იმას ამბობდა —
ჩემი სიყრმის შვილი ხარ, მენახები, ჩემი ხელით როგორ მოკ-
ლაო. ტაქსმა გამოიარა. იმის მოგანერვით და ამ დროს დააბრუნა
დანა. გერ კიდევ ცოცხალი იყო, მაგრამ ხელში მაკვდებოდა. გა-
სისხლიანებოდა ქუჩაში გაგვარდა. არავინ გამოიჩინა მანქანა. რო-
გორც იქნა, მილიციამ გამოიარა. საავადმყოფოში გარდაიცვალა.
მამა: ეს ამბავი ზალბიმ ზამთარში გაიგო. მანამდე კარში
აღარ გამოგვეცხადებოდა, თავიდანვე უნებლად დაეღვინათ. რატომ მო-
კლა ზევისებრი გოგონა ერთადერთი შვილი? უკვარსი იყო და
იმიტომ. მკვლე თემის წესები უნდა აღვადგინოთ.
დედა: დავლიშვილი ახლაც გვემუქრება; დაგზოცავთ. თითო
საჩვენებელი ბიჭი მყავს. ისიც რომ გამოუბეღდეს, სოფელი ვერ
მოთმინეს. უბედურება დატრიალდება და ეგ არი.
მამა: ზალბის დამატრიალება უსამართლობა იქნება. მთე-
ლი სოფელი ვიძინებდით, ცენტრალურ ტრასას გადავკვეთავთ. მო-
ვითხოვთ, საბაზოლ ჩატარდეს სასამართლო. ზალბის დაეკრძალა,
ზალბი მართალია თუ არა, მკვლე დრო ხომ აღარ არის, ჰალბმა
აეირიეთ ახალი მთავრობა, ახრიც ზალბს უნდა გვიტოვონ.
ზალბი სასამართლომ უნდა გაამართლოს. მთელი სოფელი ხელ-
მოწერებს შეგავრდებოდა, რომ სწორად მოიქცა, ვაეკაცურად, ჩვენ
თვითონ ვაპირებდით მგათ მოვყვას. მამ, საჭიროებოდა გვეთხრებოდა
უნდა ზღუდოდა? ჰოდა, ის მართალი კაცი ერთი წუთი არ უნდა
გაანერვინა ციხეში. ეს მთელი სოფლის აზრია.
მამა: მანამ ვერ დავეშვიდებით, სანამ აი, ეგ მათთვის ძირში
არ დავინახე მამამეტი ჩამოძირისა. მამ უნამუსობას უნდა ეზე-
იმა? სასამართლოს შემდეგ თუ მამამეტი ერთი წუთით მაინც გა-
იჩერებენ ციხეში, დავლიშვილმა საბოლოოდ გადავწყვეტ. ხომ
განსხვავდა, ერთი კაცი რომ დაეჭრა მილიციის ავტომატით, კასტელი
იყო ისიც. მერე კი ახართლებდნენ, მაგრამ გვინდა იყო. ჰოდა,
ფრთხილად იყავით. მამამეტი მართალია და თუ არ გაიმარჯვა, სას-
წაულებს ჩავიდევ. იცოდნენ, თავზე ავიდნენ ზალბს, უკან არაფერზე
დავხვებ. დავლიშვილმა კაცმა გადავწყვეტ, უკლესისაზე ზედ მივეყო-
ლებ, მილიციასაც და თს ექსპერტებში წავალ. თუ ქართული

სისხლი და ქართული სამართალი არ გადის ჩვენში, სხვა რა დამ-
ჩენია.
დედა: აბა, ის რა კანონი იქნება, ჩემს მართალ ქმარს რომ რა-
მეს მოსწონს. ჩემი შვილი სასიკვდილო იყო და სამართალი მამა-
მისმა აღასრულა. სულ ერთია, ჩვენ რომ არ მოგვეკლა, სოფელი
მოკლავდა. ყველა ამართლებს ზალბისა, ყველას მოსწონს იმისი
საქციელი. სოფლის იმდენი მოკლა კაცმა შვილი, სოფელი არ
იზამს უსამართლო კაცი დაამატრიალდეს!
საუბრის შემდეგ იმ ოთახში შევედით, საიდანაც სულ რამდენ-
იმე საათის წინათ გასვენეს მკვლელები. შემხარა და არაბუ-
ნებრივად მეჩვენა დედის საქციელი, როცა მან ძირს დაანარცხა
გარდაცვლილი ქალიშვილის იქვე პატარა მკვდარი მკვდარი სუ-
რათი. დედამეტი სიყვარულზე მძლევამდელ იმ დღეს თითქმის
ტრადიციისადაც ერთგულმა ჩანდა. მაგრამ, ვინ იცის, სინამდ-
ვილში რა ბაღბაში ტრიალებდა დედის გული.
ცხადია, ის ფაქტი, მკვლელობის მიზეზი რომ გახდა, ეწინააღ-
მდეგება ქართულ ადამიანებს, ჩვენს მორალს, ასე ვთქვათ, ჩვენს
ყურს არ გაგვინება. იქნებ სხვა ქვეყანაში არც მიენიჭებინათ მის-
თვის ასეთი მნიშვნელობა. მაგრამ, ხომ ვახსოვთ, „მეზობლის ქალს
ხელს წუ ასლებ, ისიც შინაურიაო“ — ასე ფიქრობდა ქართველი,
საუკუნეების მანძილზე ასე კარნახობდა მას თავისი კაცობის დაუ-
წყვეტელი კანონი. „დედა შეერთოს ცოლად“ — ამაზე მეტი შე-
გინება არ არსებობდა მისთვის. სინამდვილე და ზორი რომ ჰქონ-
და გამჭდარი ნათესაობის, შინაურის დანდობის გრძნობა. მისი
შეღებვა წმინდაწმიდის ღალატად ითვლებოდა და განიცხადეს
ქართული ჩვეულებითი სამართალი თავისიანებისაგან მოკვდით,
სამდამო განდევნას უქადდა. განდევნილობისათვის პურის მიწო-
ლება, წყლის დაღვნილება კი იკრძალებოდა.
სოციალისტურმა მორალმა, ათეული წლები სიკრულისა და უსა-
მართლობის ზეიმმა დაასწავლა ჩვენი ხეობა. სწორედ მასში
აქვს ფესვები გადმებული ამ წერილში მოყვანილ ფაქტსაც. ამიტომ,
ალბათ, იმ წყვილისათვის მომხდარი არ ყოფილა სიწმინდის შე-
ლახვა, ღალატი, ვნ, უფრო სწორედ, მათ თავალში ნაღვლი მნიშ-
ვნელობა უნიჭებოდა ამ ღალატს (გაიხსენეთ, ისინი მომხდართან
შეირგებნათ კი მოითხოვნენ).
მაგრამ, საბედნიეროდ, მთლად გადაგვარებულნი არ აღმოჩნ-
დით. ოჯახი, ქართული სოფელი უნდა ამხედრებოდა და აუზმე-
რდა კიდევ მომხდარს.
სამწუხარო ის იყო, რომ ქართულ სისხლს, ქართულ გენს ჰქმ-
მარტო მორწმუნეთა სულში არ უყვლიდა (ერთია, სისხლის ყივი-
ლი, მერე, ჰემარიტ ქრისტიანად აღმადის აღზრდა) და ერთ
ცოდვას, მეორე არანაკლები ცოდვა დამატა. თუმცა, ალბათ,
ამ ცოდვას ჩვენში ასე მომრავლებულ ქურთუქსათვის აღმადის
მკვლელობა ცოდვას ვერ შეადარებ. აუზმეღვრისა, ალბათ, მარჯ-
ვენას შეუქმნა ნამუსის მოსაწმენდა აღმდარი, მკვლელობაში ეჭ-
მიტანოდა მამს.
უმრავლესობა, ალბათ, გაგამართლებდნენ-მეთქი ამ მკვლელობას და
ერთხელაც არ ჩავუფიქრებდით, რომ ამ ქმედებით ბოროტებას
ბოროტებით მივაგებთ, რომ არავის არა აქვს უფლება, თვით მშო-
ბელ მამასაც კი, სხვას ღმერთის მიერ ნაჩუქარი სიცოცხლე წაა-
თვას. ამის ქადაგებს ქრისტიანული მოძღვრება. მაგრამ განა ჩვენი
ბრალია, რომ არა კაც ჰკლა? ცარიელი სიტყვებია ჩვენთვის?
რომ დღეს ჰემარიტი სარწმუნოება კი აღარ არის ჩვენი სულიე-
რი საზრდო, არამედ ფიზიკური არსებობისათვის გამინდურ
შეღერი კანონი. ამიტომაც არა გვაქვს ჰემარიტი შინი ღვთის
წინაშე, ვერ ვაცნობიერებთ, რომ კაცთა კვლა უზუნაღეს წინააღ-
მდეგ მოქმედებაა და არასოდეს გვემატება. ამიტომაც ხდება უამ-
რავი მკვლელობა საქართველოში. მოგვწყინდა კიდევ მალი-მალ
ამის შესახებ, გვინდა გავეცეთ სინამდვილეს.
ამ პატარა სოფელში ჩვენი ცხოვრებისათვის ჩვეულმა სისას-
ტრემ, გაბოროტებამ იმდენად და კიდევ ერთი სიცოცხლე შეი-
წირა, სიცოცხლე, რომელსაც შეიძლება, თქვენს, მართლაც,
მოგანებინა დანაშაული და ამათ ცოდვა შეემატებინა.
ამ წერილში აღწერილ ამბავში ალბათ, მარტო მკვლელობაში
ეჭვმიტანილი მამა არ არის დამნაშავე. თანამოაზრე იმისიც
არაა, ვინც შეგნებულად უბიძგა ამისკენ გალიზიანებულ მშობელს
და ახლა ფაქტის გამართლებით საკუთარი თავის გამართლებას
ცდილობენ ისინი (მაინც არ მჯერა, რომ მთელი სოფელი მომ-
ხრე იყოს ამ მკვლელობისა).
ხომ შეიძლება, თავმოყვარებულმა ღვთაებულმა ოჯახისათვის უბ-
რალოდ შვილის სამდამოდ მოკვდა, შეჩვენება ერთით.
ხევისებრივად რომ მოკლა შვილი. მაგრამ ბოლომდე ვერც ხე-
ვისებრივად გაუძლო ჩადენილი ცოდვის სიმძიმეს! ბოლოსდაბოლოს,
ქართულ ლიტერატურაში უფრო შთამბეჭდავი მაგალითი გვაქვს:
გაიხსენეთ ჰაქი-უსუმი „გამარდელიდან“, მისი „შენ სიკვდილის
რა ღირსი ხარ...“
ყველაზე საგანგაშო ისაა, რომ შეიძლება ახალი ტრადიცია მო-
ხდეს, ახალი მსხვერპლი მოჰყვას მომხდარს.
მართალი გითხრათ, ყველაზე უფრო გარდაცვლილის ძმა შემე-
ცოდა. ერთი შეხედვითაც ეტყობოდა მას, რომ ალაღმართალი,
წესიერი ახალგაზრდა გახლდათ. მაგრამ განერვიულებული, ემო-
ციების აყვლილი საკუთარ თავს აღარ ვეუთვნოდა. მე მჯერა, ის მა-
ინც ისე მოიქცევა, როგორც ვაეკაცს შეჭვრის — ავიარებს და-
ღვრილ სისხლს, არ გაბოროტდება, შურს აღარ იძიებს.
როგორც მითხრეს, სოფელი თვითონ მოითხოვს მოსამართლის
როლში ყოფნას, ხალხს ახლა მეტი უფლებები აქვს, როგორც უნ-
და ისე განსჯის. მაგრამ ასე არსად არ ხდება, თვით ისეთ ქვე-
ყნებშიც კი, სადაც, მართლაც, აღმადინეს დიდი უფლებები აქვთ,
ნამდვილად თავისუფალნი არიან. ამ ქვეყნებში კანონია უზუნაღეს
და საჭიროა ჩვენი კანონს ვცეთ პატივი.
ისიც უნდა თქვას, რომ ჰერეზობით ჩვენი კანონმდებლობა
მაინც სოციალისტურია, მასში არაა არავისი ჩვენი საუკუნეო-
რები ადამიანები, ტრადიციები. არადა, ალბათ, ობიექტური ის
იქნებოდა, მომხდარი მკვლელობაც სწორედ ამის გათვალისწინე-
ბით შეფასებულიყო.
თუმცა ისიც საკითხავია, რა შეიძლება იყოს შვილის მკვლელობის
ამისათვის ჩადენილ უფრო დიდი სასჯელი?
რაც შეეხება გოგია დავლიშვილის, მისი უზნეო მოქმედების, სა-
კუთარი მისიანობის ღალატის, ერისთვის წმინდათაწმიდა დაუწყვე-
ლი კანონის ფაქტზე გაქვლის დასჯას მოქმედი კანონმდებლობა
არ ითვალისწინებს. და, ალბათ, იმიტომ, რომ ამგვარი კოდექსე-
ბიც ქართული კაცის შედგენილია და, ბუნებრივია, მას ასეთი
დაცემა ვერ წარმოედგინა.
მამა თანხმობს: აღნიშნულ ფაქტზე აღბრუნდა სისხლის სამა-
რტლის საქმე და მამდინარეობს ძიება. მართლმადიდებლობის საკითხს სა-
გამოიძიებო და სასამართლო ორგანოები დაადგინებ. შენაშა, წე-
რილი მოგვანილი ფაქტის სასამართლოზე სულ სხვაგვარი ინტე-
რესიტაციათა წარმოჩენა. ჩვენს ქვეყანაში არაა ისეთი, რომ შევე-
ყანებინა მომხდარი ამბავი, ხალხის განწყობილება შენობრივად ახ-
ბეჭდოს. მომხდარი ნამდვირი შემთხვევაა ქვეყნის ეკლესიის
მომხდარის მამა არაინიშნის (მამდინარეობს) მერე ფაქტის ქრისტიან-
ული თვალსაზრისით შეფასება.

აკაკის
ცხოვრების
ფოტომატიანე

დღიანობისგან, რომელიც დაიწყო 1865 წლის
15 იანვარს, ანუ იმ დღიდან, როდესაც
მედიკოსმა პეტრე პეტროვიჩმა დაიწყო
საქონლის მართვა. პეტროვიჩი იყო
მედიკოსი, რომელიც დაიწყო
საქონლის მართვა 1865 წლის
15 იანვარს, ანუ იმ დღიდან, როდესაც
მედიკოსმა პეტრე პეტროვიჩმა დაიწყო
საქონლის მართვა.

დავით ამბობდა ახალი უკვდავი აგრეთვე მათს სიხალდე ამაჲს
საგანს. სიუცხადეს მისი ღელვა და ღელვის მის სურათს, სი-
ხალდეს გარჯულებას პირველი წუგნიდან დატრიალებდა ახ-
რის მინიშნულებას მომენტის არ დატრიალა აღუგნებდა.

ამჲს წერტლის წაღწელა, დავით ამბობს ვერცხელა, ბატონა
ვინაგან, ამ რაიკუბადს კარმა, მათგანის დასმუხუბებელა მუ-
შაჲს, რომელი ამ რაიკულ წარს გარჯულებად, სანაგის
ჩაიდან სიოცულ კალამი შეწინა მათს სანღ-უგნელა, ღამიან-
უგნელს შეტრუნებას ის ფიტირატობა, რათაჲ უკვდავიყოფილი დიდი
აჲსის ცხიერების ამასტელი წერტელ.

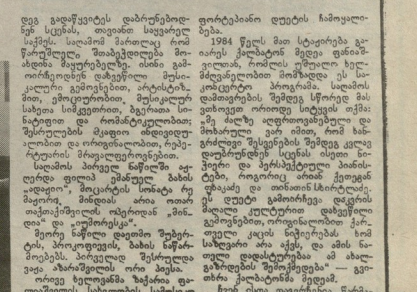
სურათები: დავით აბაშიძე; ვრიგოლ აბაშიძე; აკაკი წერეთელი
ქაბორაში, უცხოელ და ადგილობრივ შერწოდლებთან ერთად; აკაკი
წერეთელი (სურათი გადაღებულია პოეტის გარდაცვალების შემდეგ).

1930s poetry
 from a book
 first page
 from a

1930s poetry
 from a book
 first page
 from a

1930s poetry
 from a book
 first page
 from a

დაბრუნება

აქედან დასწრით, შემდეგ მათ
წარუდგა გარემოების ვიზი საკა-
ვოდის სახელობის სახელმწიფო
საინჟინერო-ტექნიკის, თბილისის სხვა-
რედაქციულ-ეკონომიკის დასახე-
ლებით, სადა მათ შეუძლია დასა-
რედაქციო-ტექნიკის სახელმწიფო
საინჟინერო-ტექნიკის დასახე-
ლებით, სადა მათ შეუძლია დასა-
რედაქციო-ტექნიკის სახელმწიფო

გარეუკიდე

[illegible][illegible]

რომ, ღარიკ კიბე, ფაშისკოვსთან აღსაყვან დაიბრუნე. ზედა ხოლმე, მეტყინე კაცი, ხანდაზნ კონფიდენტი რომ არ გავაქვით, დანაშაულის მიმჩნევის მიზნით, პოლიციის დათმობაშია, მაგრამ ეს მიწინააღმდეგის პოლიციის ცდომილი არ შემახვედრია, მიწინააღმდეგის, ანუ აბაბოტჩიკეული იურიდიული ფორმალური პატივითი დანაშაულია "როსკილვა" უფროსი კონსტანტინის რეგრესიული და პირინგების სკვლა. ვაგაშვილ, მამაკა ღერისტყბიან იპოვერტის გამოსაღების ჩანაბრეზელ მეტყინა მშობელი და აბაბოტჩიკეული მეთვალყურე კომისია, ანუ ჟოხიანი ძლიერი შესაწირი გულმოდგინეობით და მეთვალყურეობა გამოიწვია, რომ სკობი არ იყოს შეფარქმული.

საქვებში მდებარეობს მდინარეზე, რისული წარსის გამოც, ჩაქვს, როგორც მასთანვე იქნება (სტავროპოლის სოფლიდან ჩამოსული ახალბერდები არ მალავენ, რომ მათ რისული არ უნდა იყოს, თანაც ქრისტიანობას სწორედ რისული იქნება. მაშასადამე, ეს რაღაც შეუნიხება გამოისახებავედ. იქნებ რისული წარსი გეგმა დღე-ღამე ათავსე უნდა იყოს და მსწავლეობდეს უკეთი იქნის თანხლები, ამას დღემდებიც არის, რომ ამ ჩაქვრით აბიტირაციების თვალწინ მიდინარეობს სხვა საკვებში მდებარე: დგება ვითომ საზამთრობო მიწებიც, „შეძრული მკვირე“ აბიტირაციისთვის ჩაქვს, და მათი რისული სისკვების გასაფრთხილებლობა არა უფროა, რაღაცა

„სკოლის შენების რა უნდა“ და რაღაც მიზეზით არ ეძებდა „შესა-
შე მისს“ მეგობარ გაბომბებულთან ერთად... ვინ დაიწროშენებს საბა-
შვრო სახლში ვაზრდილი იბოლ კებუტს (რომელსაც, სტავიანოვსის
სხვა საბუთებითან ერთად „მავშელს მივღებხს საბუთისაც“ სთხოვნენ

[illegible][illegible]

მისი. ვაჟი თითქმის უფავტრებდას ფურცლიწვერილი ან არც
მისი ობიექტურად... გამყარებულადაც... საზოგადოებრივად...
დამოუკიდებლად... თანამდებარე... წყნად... სიყვარულად...
საზოგადოებრივად... თანამდებარე... წყნად... სიყვარულად...
გარდაქმნის გამოსახატად... „სიბინა მდგა“ მინც აცუხის თავის
საქმის, გაუცხრება აბიერებებშიც ან ლმობი თავისი გაყვარებ
სიწირი იმ გამოძღვრის, რამისა ყველაზე დიდ ობიექტურად...
დამოუკიდებლად... თანამდებარე... წყნად... სიყვარულად...
აინაზ ან უმეტდარ ობიექტურად... ან უმეტდარ ობიექტურად...
მომცდელად... ნიშნაც ამის მხედველ მერყეობის ამის მხედველ

[illegible]

და ამას გარდა, ვიდრე კომპიუტერული ხელშეწყობით და
 მეშვიშით უგამოცდელ, ერთ პერსონს კრებულის პრეზენტაცია
 რჩებავენ, ზოგს „უბატონოებით“ მიღებული ზეითინით ან (ან
 სტაყი ალია, ან პარაფრაზი)... თოვლ ზეითინით სიგელივით, პე-
 რეზივით ან ჯერ ზღაპრულ მისაღებ გამოსაშვალ რამდენიმე დღით
 „ინფორმირებულა“ ანაჲ „ენ-ვის კაცო“...
 გამოვიდა და წამოიხტა, თუჩე წაწეულმა ბიჭებმა შვენიერ-
 რი ტრადიცია. ჩვენ სასაფლაო მესწერით, ანგეზავებ, შვენიერ-
 ლით, სიგელივით, თუ სიკეთის კვეთებით სისწავლის და წა-
 სულ საგანგებოდეს რეკომენდაციას აბანინ. თანაჲ პატივ-

[illegible]

ფროსები შემოგვეთი არ უნებნია იმ კამეტს. მაიმი იმ ფე-
ლიან მშობელს ეულისძებნა, რომელმაც თავიანთ შვილებს
თან დაირეგვეთ და აქვიან გამოიყვანეს. აქან ვროსტოვნი-
მე გიტეს. ისე ანებებამ გვიამადა ჰაერისმდე. არდა, სვანი კე-
ბის გულსტეფილა წაქონია. მართალ რომელმე შვიდვეს
გაგრძელებს ამ აფორიებულ და ისტერიკებმდე მისულ ფე-
როსების ღალათა, შრომებან-მართეს-გეგმვების შეთვლია და
შეზღვევლია. ახლავარა კეს სწორად დამოუკიდებლობა, თა-
მისეფლება, ჩაწოლებიბულ, ზრდასრულბულ ადამიანს პირო-

[illegible]

დღეს იფიქრობს წესულებაზე:
— აბაჩივნიბო და ჰაბაჩივნიბო არ ვიცი, რა დამოკლებულაა
კერძოდ თვეწ, თუ მომდევნო თაობებს სურვიერობიტერ ცოცხ-
სებულებასთან, მაგონ ჩემი თაობის შეგენებო ნაწლს იბღენი ე-
ბო დაგეროდებო ზეწესი მაიპირი, რომი ზეგუნებულა აზრბო ეთ არ აქვს
მთა დამოსესი მაინც გუტუეი:
— ამ გმოსიბო, მოქალაქად თვეწი „არაღმამაწილობისა“, ვერ
ააბაჩივნიბო და არც გავიბო უღლებლა კონკრეტში მონაწილეობისა.
სიკვამთი გირობადებო და უმჯობესი ტიპისა როგორ დაღუბნებო-
ბო დაგეროდებო აბაჩივნიბო იმის გუნება, რომ ჩვენი სამაქო

პატარა ბიჭი, რომელიც მუდმივად ახალს სთქმის, გულს გულს უფროსად
გაგრძელებს ბოლოს და ჰქვამდა გავიშვითარბო.
გორაკი ილია იტყობა: — „ა, ვერბო და ვითხოვთ?“
იქნებ ისედაც დღეებშიც ბუღალს დანაწევრებულ ჰქვამს საზოგადოებას
ბიჭისთან ერთად გავიშვითარბო. დღეც კი: ხელს გავაშვითარბო
და ორბორბო, გავიშვითარბო — მსწერბო, დღე გავიშვითარბო!...
ბიჭებს კაცს, ხელს გავაშვითარბო, ჯერ ბიჭების ნიშნის დღეც კი, გავიშვითარბო
ბიჭების, დღეც კი გავიშვითარბო ბიჭების ნიშნის დღეც კი, გავიშვითარბო
ბიჭების, დღეც კი გავიშვითარბო ბიჭების ნიშნის დღეც კი, გავიშვითარბო

ასპინძლა — საფორტიფიკანო დუ- ლისებში, არამედ დარბაზში
ერის საღამო შერაბ კოსტუას ჭასაგებიცა. თინათინმა და

ბარათში: ქეთევან ზუკაძე და

პოლიტიკა

ეროი ღია წერილის გაშლა

მიმდინარე წლის 4 ივლისს გა-
ზეთ „ახალგაზრდა ივერიელი“-
დაბეჭდა ბატონ რევაზ ზურაბი-
ას და ბატონ ზურაბ ლოლაძის
ლი წერილი საქართველოს რეს-
პუბლიკის უზენაესი საბჭოს სო-
ფლის მეურნეობის, მიწათსარგებ-
ლობის და ეკოლოგიის მუდმივი-
ჭოქმედი კომისიის თავმჯდომარის
ბატონ ირაკლი ჩხეიძისადმი. ღია
წერილის დედადარია აღდგენილი
სოფლის მეურნეობის მეცნიერე-
ბათა აკადემიის გაუქმება. არ გა-
ბატონებამ ამ საკითხზე გამოვთქვათ
რამიმ დაბეჭდვით მისაზრება,
ეს დიდი კანდიერება იქნებოდა;
წერილი ბატონ ირაკლი ჩხეიძისა-
დმი არის მიწერილი და პასუხს
და გადაწყვეტილებას თავად ბა-
ტონი ირაკლი ჩხეიძის იცხად, რო-
გორც საპრობა. არც ვინმეს პი-
როვნულ დაცვას ვაპირებთ. სულ
სხვა გარემოებაა აგვადებინა ბე-
ლაში კალამი. წერილის ავტორები
ძალიან ზნეობრივად ასხეიბენ მორალს
და ზნეობას და ამ დროს თავად
იძლევიან უკიდურესი უზნეობის
მაგალიტს. ღია წერილიდან იგძი-
ნება ავტორები, რომ ავტორები სა-
კმაოდ ზერელედ იცნობენ ქარ-
თულ აგრარულ მეცნიერებას. ნა-
თქვამი ლიტონ სიტყვებდა რომ
არ ღარჩეს, მივმართოთ ფაქტებს.

1. წერილის დასაწყისიდანვე ავ-
ტორები კრიტიკის ქარცეცხლში
აქარებენ „მეცნიერული მართლ-
შემაღლეს ეშელონებს“, აკადემი-
ებს. თუ ქვეყნად რამიმ ბორო-
ტებაა, ყველაფრის მოთავე თუ-
რმე მეცნიერებათა აკადემიებია.
თუ რა წილია ქვეყნისათვის ამ
მისაზრებაში, თავად მკითხველმა
გადაწყვიტოს. ამჟამად ჩვენთვის
ეს არ არის მთავარი. მთავარი ის
არის, რომ წერილის დასაწყისი-
დანვე ავტორები საზოგადოებას
წარუდგენენ როგორც უმნიშვნე-
ლო, მებრძოლი რაინდები, ხალხი, რო-
მელთათვისაც ქვეყნისათვის მთა-
ვარი, რისთვისაც მზად არიან ის-
ეთ ავტორიტეტულ ორგანიზაციე-
ბსაც კი შეეპირდნენ, როგორც
აკადემიები. არაფერი გვეთქმის
არც ჩვენ და არც მკითხველს. პი-
რობით, მკითხველი უდიდესი სიმ-
პატიით და პატივისცემით განიშ-
ვალება მათ მიმართ და ალბათ
გაიფიქრებს კიდევ „აფერუმ
თქვენს ვაჟკაცობას“, ეს ხალხი
კიდევ რომ ცდებოდეს, მაინც
უდიდეს პატივისცემას იმსახურებს
მათი პრინციპულობა! არ მოტყუ-
ვდეს, პატივცემული მკითხველო!
სულ რამდენიმე აბზაცის შემდეგ
ავტორები რამდენჯერმე იმე-
შებენ მათ მიერ ხალხმდინათობის
აკადემიის მისაზრებას სოფლის
მეურნეობის მეცნიერებათა აკად-
ემიის აღდგენის არასასურველობის
თაობაზე. ზედღეობ, სულ ერთ საგა-
ზეთო წერილში მეცნიერებათა აკა-
დემია ქვეყნის გამანაგებლად არ-
ის გამოცხადებული და იქვე, რო-

ცა ეს ავტორებს სჭირდებოდა, მათ
ავტორიტეტულ მისაზრებას იმო-
წმებენ. რა ჰქვია ამას, რევაზ ბა-
ტონო, ბატონო ზურაბ?! რა ჰქვია
და უპრინციპობა, ხოლო მეცნი-
ერისათვის უპრინციპობა ყველა-
ზე მეტი უზნეობა!

2. სოფლის მეურნეობის მეც-
ნიერების ზეღმძღვანელ ორგანი-
ზაციებს (და, ბუნებრივია, ამ სფე-
როში მოღვაწე მეცნიერებსაც) მი-
უძღვით თურმე ბრალო სოფლის
მეურნეობის დაქვეითებაში. განსა-
კუთრებით თქვენ გვინდა მოგმა-
როთო, რევაზ ბატონო! ღარწმუ-
ნებულნი ვართ, ტექნიკურ მეცნი-
ერებათა სფეროში მეტი ცოდნა
და გამოცდილება გავქვთ, ვიდრე
სოფლის მეურნეობის მეცნიერება-
ში: მოგვხსენებთ, რომ დღესაც
სარგებლობს ხალხი თამარ მეფის-
დროინდელი ხიდეებით, ხოლო
ჩვენში ბოლო წლებში აშენებული
ხიდეები, სახლები და სხვა, ზმი-
რად რამდენიმე თვეში, ან წელ-
ში ინგრევა. რას გვიბრძანებთ, რე-
ვაზ ბატონო, ვის დავებრალოთ ეს,
ტექნიკურ მეცნიერებაში? ბოლო
ათწლეულებში ე. წ. მასივებში იმ-
დენად უსახო და ერთფეროვანია
სახლები, რომ ხალხს საკუთარი
ბინების მიგება უჭირთ. ეს ვის-
ლა დავებრალოთ, ავტორიტეტებს?
შეპირდნით აფთოაქში, თავის ტე-
ვილის წამალს თუ იშვით? ეს
ვილასი ბრალოა, მედიცინის მე-
ცნიერებათა აკადემიისა! თქვენ ამ-
ას ვერ ხედავთ? როგორ ვერ ხე-
დავთ, ბატონებო, მაგრამ ამაზე
საუბარი არ გაწყობთ, რადგან
მაშინ ყველაფერი თავის ადგილ-
ზე აღმოჩნდება. თავი და თავი
ყველა ამ უბედურებისა ერთი
იყო, არსებული წყობილება და
არაფერი შეუბრალო ყოფილა მეცნი-
ერებათა აკადემიები და საერთოდ
მეცნიერება.

3. რევაზ ბატონო, ბატონო ზუ-
რაბ! კარგი იქნებოდა დაგვასხე-
ლებინათ „ავტორიტეტული მი-
მართულებით მოღვაწე კანტი-კუ-
ნტად“ შემორჩენილი მეცნიერები,
რომლებიც „ცდილობდნენ სოფ-
ლის მეურნეობის ტოტალური ქი-
მიზაციის დამღუპველი შედეგების
შენელებას“. უნდა მოგახსენოთ,
რომ აგრარულ მეცნიერებაში მო-
ღვაწე მეცნიერთა დიდი უმრავ-
ლესობა სწორედ თავგამოღებით
იბრძოდა ქიმიურ ნაერთთა გამო-
ყენების ოპტიმიზაციისათვის. ამ-
ის დასტურია ის უამრავი მონო-
გრაფები, მეთოდური მითითებები,
სადისერტატი ნაშრომები და
სხვა, რომელთა ჩამოთვლა შორს
წყვეიყვანს. თუმცა მართლაც იყ-
ვნენ „კანტი-კუნტად“ შემორჩენი-
ლი მეცნიერები, რომელთაც სოფ-
ლის მეურნეობის ქიმიზაცია მიან-
ნდო პანაცეა, მაგრამ განა თუნ-
დაც ისინი იყვნენ დამნაშავენი
იმში, რომ ქიმიურ ნაერთთა გა-
მოყენება, როგორც წესი, უკონტ-
როლოდ ხდებოდა და გარემოს

გაბინძურებას იწვევდა? არა, ბა-
ტონებო, ამის სათავე სულ სხვა-
გან იყო და ეს თქვენ ჩვენზე უკი-
რესად მოგვხსენებთ.

4. თქვენ წერილში საუბრობთ
საქართველოს სოფლის მეუ-
რნეობის მეცნიერებათა აკა-
დემიის შექმნაზე. ეს უზუ-
სტობაა, რადგან შექმნა და
აღდგენა სრულმნიშვნელო არ არის
სინონიმები. დიან, აღდგენილი იქ-
ნა სოფლის მეურნეობის მეცნიერ-
ებათა აკადემია. თქვენ შეიძლება
არ ზართ საქმის კურსში, როდის
შეიქმნა და როდის ან რატომ გა-
უქმდა სოფლის მეურნეობის მეც-
ნიერებათა აკადემია. ამიტომ თავს
ნებას მივცემთ თორღე სიტყვით
შეგახსენოთ. საქართველოს სოფ-
ლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემია დაარსდა 1957 წელს. აკ-
ადემიაში არჩეული იყვნენ მართ-
ლაც რომ გამოჩენილი მეცნიერე-
ბი. მათ დასახელებას არ შევუდ-
გებთ, რადგან სპეციალისტებს
ისინი შეგინებრად ახსოვთ, ხო-
ლო არასპეციალისტებისათვის მა-
რტო გვარი არაფერს ნიშნავს.
1961 წელს ნიკიტა ხრუშჩოვის სა-
ქართველოში სტუმრობის შემდეგ,
მნიშვნელოვან ბრძანებით, აკადემია გაუქ-
მდა. როგორ გგონიათ, რატომ მი-
იღო მან ასეთი გადაწყვეტილება?
ნახა, რომ აკადემია ხელს უშლი-
და სოფლის მეურნეობას და ამი-
ტომ გაუქმა? ეს რომ ასე ყოფი-
ლიყო, ხრუშჩოვი სოფლის მეურ-
ნეობის მეორე აკადემიასაც გაუ-
ვიხსნიდა. არა, ბატონებო, მიზეზი
სულ სხვა იყო. მას იმდენი ჰქა-
ვო ქაინდა, რომ მიმდინარეობდა —
საქართველოს ეკონომიკური და
სოფლის მეურნეობის სათავე
სოფლის მეურნეობა იყო და ამი-
ტომ უნდა მოესპო ყველა ის
რგოლი, რომელიც სოფლის მეუ-
რნეობის აღორძინებას შეუწყობ-
და ხელს; ავი მოსპო კიდევ! ახლა
რას გვიბრძანებთ, რევაზ ბატონ-
ო, ბატონო ზურაბ! ხრუშჩოვის
მიერ ოცდაათი წლის წინ გაცე-
მულ განკარგულებას კვლავ დავუ-
კრთ კვერთქ!

დასასრულს ერთ გარემოებაზე
გვინდა მივამართო ავტორთა ყუ-
რადლება. ღია წერილის გაცე-
ნაში აშკარად დაგვარწმუნა, რომ
პატივცემული ავტორები საერთოდ
წინააღმდეგნი არიან მეცნიერება-
ში რამიმ ზეღმძღვანელი ორგა-
ნის (მითუმეტეს აკადემიის) არ-
სებობისა. ასეთი ორგანიზაცია საბჭო-
თა წყობილების პირმშოდ მიაჩ-
ნიათ. საბჭოთა კავშირში ყოფიე-
რების ყველა სფერო იყო დამაინ-
ტრებული და, რა გასაკვირია, იგი
ნაწილობრივ აკადემიებსაც შეე-
ბოდა. კიდევ ერთხელ ვიმეორებთ
— არ ვაბრუნებთ საერთოდ აკად-
ემიის, როგორც მეცნიერების მარ-
თვის ორგანოს დაცვას, იგი ამის
არ საჭიროებს. ჩვენ უბრალოდ
უნდა შევასხენოთ პატივცემულ
ავტორებს, რომ სასოფლო-სამეუ-
რნეო აზროვნების გვეგზავნიდნენ
წარმართული ცენტრი საერთოდ
აქველ საქართველოშიც ყო-
ფილიყო (შეგვხვდება არა
გვაქვს წარსულში არსებული ცნო-
ბილი აკადემიები). იფანე ჯავახიშ-
ვილი საქართველოში მეცნიერების
განვითარების ანალიზის შედეგად
ბრძანებს: „ხოლო ცხადი უნდა იყ-
ოს, რომ თავის ქვეყანაში ამო-
ღენი ნაირ-ნაირი თვისებისა და
სხვადასხვა ღირსების ვახს შესა-
გროვებლად, შესაქმნელად და გა-
საშენებლად აუარაცხელი ენერგია-
ცა და გულისმოდინებით და მზრუ-
ნელობით აღსავსე ცოდნაც უნდა
შეიღია. შეგნებულად დასახულ
მიზნებს გაერეშე, ასეთი შედეგის
მოპოვება შეუძლებელი იყო“ (ხა-
ზი ჩვენია — ავტორები. იხ. ივ-
ჯავახიშვილი — „საქართველოს
ეკონომიური ისტორია“, წიგნი მე-
ორი, გვ. 598, ტფილისი, 1934).
აი სწორედ ამ „შეგნებულად და-
სახულ მიზნებს“ აყალიბებდა და
წარმართავდა ალბათ რამიმ სამე-
ცნიერო ცენტრი. ალბათ-თქო, ვა-
მბობთ, რადგან ასეთი ცენტრის
არსებობის ან მისი არარსებობის
ურთუად დაბეჭდვებაც დღეს არ
შეიძლება.

რაც შეეხება იმას, რომ თანამე-
როვე პირობებში როგორ უნ-
და იყოს აგრარული მეცნიერების
მართვის სისტემა, ეს საკითხი ამ
სფეროში მოღვაწე მეცნიერთა გა-
დასაწყვეტია; აგრარისათვის აბსო-
ლუტურმა უმრავლესობამ თავიან-
თი ნება უკვე გამოხატა აკადემიის
აღდგენით.

პროფესორები:

გარამ ალექსიძე

ოთარ ზარდალიშვილი

ოთარ მინაძე

თბილისის პოლიტექნიკური ტექნიკური

აკადემიის 1991-92 სასწავლო
წლისათვის მოსწავლეთა მიღებას
დღის განუყოფილების შემდეგ
სპეციალობაზე:

ა) პირველი კურსი:

1. სილიკატების და ძნელდნ-
ბადი არალოთონური მასალების
და ნაწარმის ტექნოლოგია;
კვალიფიკაცია — ტექნიკოსი-
ტექნოლოგი.
2. შენობებისა და ნაგებობათა
შენელობა;
კვალიფიკაცია — მშენებელ-ტე-
ქნიკოსი-ტექნოლოგი.
3. ელექტრონულ-გამოთვლითი
ტექნიკის ექსპლოატაცია და შეკ-
თება (რუსული სექტორი);
კვალიფიკაცია — ტექნიკოს-ელ-
ექტრონიკი.
4. სამშენებლო ნაგებობათა და
რკინაბეტონის კონსტრუქციების
წარმოება;
კვალიფიკაცია — ტექნიკოს-ტე-
ქნოლოგი.

ბ) მეორე კურსი:

1. გარემოს დაცვა და ბუნებრი-
ვი რესურსების რაციონალური გა-
მოყენება;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოს-ტექ-
ნოლოგი-ეკოლოგი.
2. ელექტრონულ-გამოთვლითი
ტექნიკის ტექნიკური მომსახურე-
ბა;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოს-ელექ-
ტრონიკი.
3. პურის ცხობის, მაკარონის და
საკონდიტრო წარმოება;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოს-ტექ-
ნოლოგი.
4. არქიტექტურა — კვალიფიკა-
ცია — ტექნიკოს-არქიტექტორი;
5. შენობისა და ნაგებობათა
შენელობა;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოსი —
მშენებელი — ტექნოლოგი.
6. განმარტების მოწყობი-
ლობების და სისტემების ექსპლო-
ატაცია;
კვალიფიკაცია — გაზის მეურ-
ნეობის ტექნიკოსი.
7. შიდასატექნიკური სისტემე-
ბის მონტაჟი და ტექნიკური მომ-
სახურება;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოსი —
ტექნოლოგი.

**დასწავლის საფასურის
განყოფილება**
ბ) მესამე კურსი

1. სილიკატების და ძნელდნ-
ბადი არალოთონური მასალების და
ნაწარმის ტექნოლოგია;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოსი —
ტექნოლოგი.
2. შენობებისა და ნაგებობათა
შენელობა;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოსი —
მშენებელ-ტექნოლოგი.
3. განმარტების მოწყობილო-
ბების და სისტემების ექსპლოა-
ტაცია;
კვალიფიკაცია: გაზის მეურნეო-
ბის ტექნიკოსი.
4. შიდასატექნიკური სისტემე-
ბის მონტაჟი და ტექნიკური მო-
მსახურება;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოს-ტექ-
ნოლოგი.
5. პურის ცხობის, მაკარონის და
საკონდიტრო წარმოება;
კვალიფიკაცია: ტექნიკოს-ტექ-
ნოლოგი.

პირველი კურსი

ბ) მესამე კურსი

არასრული საშუალო სკოლის
კურსდამთავრებულნი, რომლებიც
ჩააბარებენ მისაღებ გამოცდებს
შემდეგ საგნებში:
1. ქართული ენაში (წერა, წაკი-
თხული ტექსტის შინაარსი);
2. მათემატიკა (ზეპირი).
რუსულ სექტორზე:
1. რუსული ენა (კარნახი);
2. მათემატიკა (ზეპირი).

**მეორე და მესამე კურსზე
ჩაბარებისათვის:**

საშუალო სკოლის კურსდამთა-
ვრებულნი, რომლებიც ჩააბარებენ
მისაღებ გამოცდებს შემდეგ საგ-
ნებში:

1. ქართული ენა და ლიტერა-
ტურაში (წერა — თხზულება);
2. მათემატიკა (ზეპირი);
შენიშვნა: გარემოს დაცვის და

ბუნებრივი რესურსების რაციონა-
ლურად გამოყენების სილიკატების
და ძნელდნობადი არალოთონური
მასალების და ნაწარმის ტექნო-
ლოგიის და პურის ცხობის, მაკა-
რონის და საკონდიტრო წარმოე-
ბის სპეციალობების მეორე და
მესამე კურსზე შემსვლელთათვის მა-
თემატიკის ნაცვლად მისაღებ გა-
მოცდას აბარებენ ქიმიის (ზეპირ-
ი).

არქიტექტურის სპეციალობაზე
გამოცდები ბარდება: ქართულ ენ-
ასა და ლიტერატურაში (წერა)
მათემატიკაში (ზეპირი) და ზატეა-
ში.

**მისაღები გამოცდების
ჩაბარების შემდეგ
კონსტრუქციული
ჩაბარებისათვის**

ა) ობლები და მშობლების
მზრუნველობას მოკლებული ბავ-
შეები;

ბ) I-II ჯგუფის ინვალიდები;
გ) თაღრიგში დათხოვილი სამ-
ხედრო მოსამსახურე მოწმობით
ჩარიცხვისას შეღავათის შესახებ.
დ) მიწისძვრისაგან დაზარალებ-
ულნი სათანადო ცნობის წარმო-
დგენით.

**წარმომადგენელთა
მოქმედების საფასურის
პირველი კურსი მიიღებიან**

ა) არჩეული სპეციალობის პრო-
ფილით მომუშავენი;
ბ) სამხედრო მოსამსახურენი
თაღრიგში დათხოვნიდან 3 წლის
განმავლობაში.
გ) სამხედრო მოსამსახურეთა
ცოლები.

დ) I-II ჯგუფის ინვალიდები.
ე) პროფესიულ-ტექნიკურ სა-
სწავლებელ-დამთავრებულნი მო-
ნათესავე სპეციალობაზე.
ვ) უმშეგარი ქალები, რომელ-
თაც ყავთ 3 წლის ასაკამდე ბა-
შვი.

ვაგი აბიტურიენტებისაგან, რომ-
ლებიც ასაკით ექვემდებარებიან
სამხედრო აღრიცხვას აუჯანას, სა-
ბუთები მიიღებ სამხედრო ლო-
კუმენტის წარმოდგენის შემდეგ.

1974 წელს და აღდგ დაბადე-
ბულ ვაგი აბიტურიენტებმა უნდა
წარმოადგინონ მიწისის მოწმობა.
აბიტურიენტებმა, რომლებმაც იმ-
სახურის საბჭოთა არმიის რიგებ-
ში ან განმარტების მდგომარე-
ობის გამო არ იყვნენ გაწვეული
სამხედრო სამსახურში, უნდა წა-
რმოადგინონ საბჭოთა სამხედრო
ბოლეთი (გაცემული 1991 წლის
1 მაისამდე) ან ქართული სამხედ-
რო ბოლეთი გაცემული 1991 წლის
1 მაისის შემდეგ პრეფექტურისაგან
და თბილისის საკრებულოსთან არ-
სებული გამწვევი კომისიის მიერ.
ტექნიკოსის დღის სწავლების
განყოფილებაზე ჩარიცხულ მოს-
წავლეს მიეცემა სტიპენდია არ-
სებული წესის მიხედვით.

განცხადებები მიიღება ტექნი-
კუმის დირექტორის სახელზე, პი-
რველ კურსზე შემსვლელთათვის
31 ივლისის ჩათვლით, მეორე და
მესამე კურსზე შემსვლელთათვის
9 აგვისტოს ჩათვლით შემდეგი
საბუთების თანდართვით:

1. განათლების მოწმობა (ატეს-
ტატი) დედანი.
2. სამედიცინო ცნობა (ფორმა
№ 086).
3. შრომის ან საკომპიუტერო
წიგნაკიდან ამონაწერი დამოწმე-
ბული წარმოების ზეღმძღვანელის
ან კომპიუტერის განყოფილის თა-
ვმჯდომარის მიერ.
4. ექვსი ფოტოსურათი (ზო-
მით 3X4-ზე).
5. დაბასათება სასწავლებლი-
დან ან სამუშაო ადგილიდან.
6. პასპორტი წარმოდგენილი
უნდა იქნეს პირადად.
7. დაბადების მოწმობის ასლი
(პირველ კურსზე შემსვლელთათ-
ვის).

მისაღები გამოცდები იწარმო-
ებს 1991 წ. 10 აგვისტოდან. გა-
ნცხადების მიღება და ცნობების
გაცემა წარმოებს ყოველდღე, გა-
რდა კვირის 9-სთ-დან 16 საათამ-
დე.

მისამართი: ქ. თბილისი, უშ-
ანგი ჩხეიძის ქ. № 8. ტელეფონი:
95-30-67.

ბრანსკომბი: მეტრო მარჯანი-
შვილი, ავტობუსი № 40, 73.
ტროლეიბუსი: 1, 3, 14.

ყურადღება!

საინტერესო შეხვედრა ელის ქართველ მკითხველს წიგნთან „ხა-
ქოსნები და თაღლითები“. ეს არის მოთხრობები ცნობილი და გაბ-
ნაურებული ძარცვის, ყაზაღის, მოტყუების, თუ ექსპრობირაციის
51 დოკუმენტური ფაქტის ირტოშული.

წიგნი თავმოყრილია ძირითადი დახვედრის პრეზის მიერ გა-
მოყვანილ ფაქტობრივი მასალა, რომელიც ნაწილობრივ ხა-
ქოთა კავშირში მომხდარ ამბებსაც ეხება.

ქართველი მკითხველისათვის პირველად ქვეყნდება დღემდე უც-
ნობა ამბავი ამის თაობაზე, თუ როგორ გამოიტანა და მითვისა
გზანთობის სამოქმედო იმის დაწყების წინ სტალინმა ეხანეთის
იქტარს მარჯის ძირითადი ნაწილი.

ამვე ზეგანულია მოთხრობილი ინტერესი მომხდარი საფოსტო
მატარებლის გატაცების ამბავი, რომელიც „საუკუნის ძარცვას“ ხა-
ხელწოდებითაა ცნობილი.

მკითხველი კიდევ მრავალ საინტერესო ამბავს წაეკითხება. წიგნი
მკითხველი წლის ბოლომდე მიიღებს, ამჟამად კი მიმდინარეობს ამ
გამოცემის შეტანის აბორიტენტების გაყიდვა. თქმარეთ, შეიძლება
დღევანდელი შეძენების ირტოშული, რომლის სათაურია „ხა-
ქოსნები და თაღლითები“. კოლექტორად შეიქნის მსურველთა
გთხოვთ, მოგვმართოთ ტელეფონით — 82-87-86.

ფირმა „კომპი“ სთავაზობს იურიდიულ პირებს, რომლებიც ითვლებიან სატელეგრაფო სააბონენტო AT-50 და მონაცემთა გადაცემის PD-200 ქსელების (სატელეტიპო) აბონენტებად, თანამედროვეობის შესაბამის, ავტომატური გამომავლების ინტელექტუალური ხელსაწყო (სატელეტიპო ადაპტერი) VDN 52550. იგი უზრუნველყოფს მასში შემავალი და გამომავალი გამომავლების ავტომატურ დამუშავებას.

ხელსაწყო იძლევა საშუალებას გამოიყენოთ თქვენი სამუშაო პრაქტიკიდან ყოველგვარი სატელეტიპო აპარატი და მის მაგივრად გამოიყენოთ თქვენს ხელთ არსებული PC AT/XT ტიპის კომპიუტერი ან V.24/V.28 რეკომენდაციის დისპლეი. მასში გათვალისწინებულია მიმდევრობითი საბეჭდო მოწყობილობის შეერთება მომლოდინე რეჟიმში შეტყობინებების მისაღებად, როდესაც გამორთულია კომპიუტერი. ხელსაწყო გააჩნია თვითტესტირების რეჟიმი.

ფირმა „კომპი“ უზრუნველყოფს ხელსაწყოს მიწოდებას სპეციალიზირებული რედაქტორით.

გთხოვთ მოგვმართოთ ტელეფონებზე:

99-79-08 და 89-29-14.

გაქვროდეთ გამოჯანმრთელებით

ქუთაისის რეგიონალური განყოფილების მიერ თბილისიდან მოწვეულია სამკურნალო კაბინეტის „სალბუნის“ ხალხური მეთოდებით მკურნალები და ექსტრასენსი.

ცნობილი მირიანაშვილის მიერ დამზადებული სასწრაფო მკურნალო მალამოთი განკურნავენ შემდეგ დაავადებებს: კუჭისა და თორმეტკოჯი ნაწლავის წყლულებს, ტროფიულ წყლულებს, ეროზიას, დამწვრობას, წითელ ქარს, მასტიტებს, ჩირქოვან პრილობებს, ქალურ დაავადებებს, გაიმორიტს, კანის ჩირქოვან დაავადებას, მალამო აჩერებს თმის ცვენას და ამოწმებს კიდევ მასაღის საშუალებით ინკურნება რადიკულიტი, ოსტეოზონდროზი, მოზარდებში სკოლიოზი (ზრდასთან დაკავშირებით).

ბალახის ნაყენი საუკეთესოდ წმენდს ორგანიზმს ნაღვლისა და ჩირქისაგან დადებითად მოქმედებს ნერვოზზე (იქონიეთ ჭურჭელი). მკურნალობით დარწმუნდით კვალიფილი.

მისამართი: ფელიქს ვარლამიშვილის (ყოფილი ტელმანის) ქუჩა №3 ჩიხი №2-ში.

მიღება: ყოველდღე 9 საათიდან საღამოს 18 საათამდე.

დასვენების დღე კვირა.

„სალბუნის“

გიწვევთ სამკურნალოდ!

თვით მირიანაშვილი თავის მალამოთი, რომელიც გამოირჩევა მაღალი ეფექტურობით მკურნალობს შემდეგ დაავადებებს: ტროფიულ წყლულებს, კუჭისა და თორმეტკოჯი ნაწლავის წყლულებს, ეროზიას, დამწვრობას, წითელ ქარს, მასტიტებს, ჩირქოვან პრილობებს, ქალურ დაავადებებს, გაიმორიტს, კანის ჩირქოვან დაავადებებს, მალამო აჩერებს თმის ცვენას, ამოწმებს კიდევ. მასაღით, ბიოგელითა და მალამოთი იკურნება: რადიკულიტი, ოსტეოზონდროზი, მოზარდებში სკოლიოზი (ზრდასთან დაკავშირებით).

ბალახით იკურნება: ენურეზი (უნებელი შარდვა ბავშვებში), ლეიში, საშარდო გზები, ნაღველი, თირკმელები, ნაწლავები, ანთება და სხვა.

მისამართი: ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის №95-ში.

სტორტული კომპლექსი „განთიადი“.

მიღება ყოველდღე 9 საათიდან 18 საათამდე.

დასვენების დღე კვირა.

თუ გსურთ თქვენი ორგანიზაციის, დაწესებულების, კოორპერაციისათვის სამხატვრო-სარეკლამო გაფორმება ან არქიტექტურულ-დიზაინური სამხატვრო გაფორმება, მიმართეთ სამხატვრო-სარეკლამო უბანს. თქვენ მოგვმსახურებთან მაღალკვალიფიციური მხატვრები და დიზაინერები.

კოორპერატივი „ელფია“.

მისამართი: ხემაღის ქ. №14 (თამარ მეფის ხიდან), ტელეფონები:

38-26-76, 95-26-90 — 11⁰⁰ საათიდან 17⁰⁰ საათამდე.

იყიდება

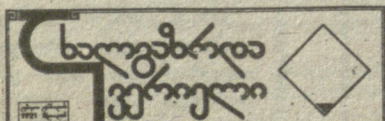
ოთხთახიანი ბინა გლდანულაში მეცხრე სართულზე 9-სართულიან სახლში.

ცნობებისათვის მიაკითხეთ: გლდანულა, მე-6 კორპ. მე-4 სად. მე-9 სართ. ბინა 81. იკითხეთ გივი

ხალხური რეწვის ოსტატებო!

თუ გაქვთ სურვილი, მიიღოთ მონაწილეობა ასოციაცია „მზისა“-ს მიერ მოწყობილ გამოფენა-გაყიდვებში, მიაკითხეთ შემდეგ მისამართზე: თბილისი, აკ. წერეთლის გამზირი №1, ტელეფონი: 84-07-60.

ასოციაცია „მზისა“.

Общественно-политическая
газета

ტელეფონები: მისაღები — 93-97-81;

პასუხისმგებელი მდივანი — 93-81-56;

წერილების განყოფილება — 93-00-49.

გაზეთი გამოდის კვირის 5 დღე, ხუთშაბათს, შაბათს, რედაქციაში შემოსული მასალები ავტო-რატულად უკან არ უბრუნდება.

საქართველოს ეურანდ-გაზეთების გამოცემლობა „სამშობლოს“ სტამბა თბილისი. მ. კოსტავას 14, იბეჭდება ოფსეტური წიგნით საგაზეთო კორპუსში ხოშარაულის 29. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. НАШ ИНДЕКС 66400

რედაქციის მისამართი
მ. თბილისი — 380096
მ. კოსტავას ქ. № 14.

